

BALLI ÇÖREK KAFETERYASI

Ufaklıkmış! Bugün göreceksiniz ufaklığı, bıcırığı, küçüğü...

Çocuk öykücülüğünün usta kalemi Zeynep CEMALİ... Yaşamını 2009'da yitiren yazar, ardından öyküleriyle birlikte dört de çocuk romanı bıraktı: Ballı Çörek Kafeteryası (2009), Güzelce' de Bir Kaçak, Memo (2009), Patenli Kız (2010), Ankaralı (2010). İç içe kurgulanmış öykülerle biçimlenen romanları, okurları farklı bir biçimle buluşturur. Yazar, bu öykülerin odak noktasında çocuklara yer verirken, bunu bir çocuk duyarlılığıyla gerçekleştirir ve onlara olayların akışını yönlendiren roller verir. Çocuğun bakış açısıyla aile kavramını, aile bireylerinin rollerini ve aile içinde kuşak farklılıklarını irdeleyen yazar aile içinde yaşanan çatışmaların çocuğu nasıl etkilediğine ilişkin de sezdirimlerde bulunur.

“Ballı Çörek Kafeteryası” yazarın 2009 yılında yayımlanan çocuk romanlarından biridir. Romanla aynı adı taşıyan “Ballı Çörek Kafeteryası”; kitabın kurgusunda temel çerçevedir. Kafeteryanın sahibi Arda Bey ve kızı Sıla ile Baldızı Rana'dan oluşan ailesi, romanda demokratik aile tipini yansıtır.

Roman bölümlerden oluşmaktadır ve her bölümde olaylar farklı bir karakter üzerinden ilerlemektedir. Yazar bu bölümlerde okurlarını, “*Ufaklıkmış! Bugün göreceksiniz ufaklığı, bıcırığı, küçüğü...*” diyerek büyüdüğünü kanıtlamak için tek başına okuldan eve gitmeye kalkışan ve yolunu şaşırıp kendini Ballı Çörek Kafeteryasında bulan Mahire; ailesinin tek çocuğu olarak büyümüş olan Özgür Bey; yaşadığı köyde dönen bir takım olayları çözen Zeynel; kimsesiz ve hurda bir arabada yaşanan kırk beşinde Sami; çocukluğunda geniş bir aileye sahip olan Bülent Bey; altı yaşında, annesinin fal merakından etkilenmiş ve falcı olmak isteyen Bilge ve yetiştirme yurdunda büyümüş Zıpızıp olarak anılan Yiğit gibi çeşitli karakterlerle tanıştır. Kültürel ve yaşamsal bağlamdaki bu çeşitlilik, çocuğun kitapta özdeşim kurabileceği bir karakterle buluşmasını daha olanaklı kılmaktadır. Çocukları önceleyen bu kurgusu bağlamında romanı çocukların ilgi ve merakla okuyacakları düşünülmektedir.

Çocuğu önceleyen kurgusunun yanı sıra roman, çocuğa farklı aile tiplerini tanıma olanağı da yaratır. Çocuk ya da yetişkin olarak yolları kafeteryaya düşen karakterlerin yetişmiş olduğu farklı aile yapıları kurgu içinde çocuk okura sunulur. Bu ailelerin kimi otoriter ve kuralcıyken, kimileri de çocuğun bir birey olarak kabul gördüğü demokratik bir ailedir. Çeşitli aile kurguları ile karşılaşan çocuk eleştirel bir okur olarak karşılaştırmalar yapabilme olanağı bulur. Öğretici bir bağlam yerine, kurgusal bir bağlam içinde demokratik aile ortamı ve bu ortamda bireylere düşen rollerin çocuğa sezdirilmesi onun kişilik

gelişiminde büyük önem taşımaktadır. Ayrıca çocuğun toplumsal gelişimi için gerçek yaşamdan kesit oluşturan bu kurgusal yaşantılar önemlidir.

Ballı Çörek Kafeteryası, kitabın en sonunda yer alan ballı çörek tarifiyle tüm okurlarına kurgunun içinde bir rol vermektedir. Sade ve anlaşılır bir dili ve akıcı bir kurgusu olan bu roman, iç ve dış yapı özellikleri düşünüldüğünde 12-15 yaş aralığındaki çocuklarla buluşturulabilir. Aile kavramına dönük sezdirimlerde bulunması bağlamında anne babaların da okuyabileceği bir yapıt olduğu düşünülmektedir.

Arş. Gör. Burcu ÇILDIR